

Aan
de Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Postbus 30945
2500 GX Den Haag

TCB S61(2000)

Den Haag, 8 november 2000

Betreft: Advies 'ministeriële regeling baggerspeciestortplaatsen op land'

Mijnheer de Minister,

In uw brief van 25 juli 2000, met kenmerk DBO/ 20000079419, vraagt u de Technische commissie bodembescherming (TCB) advies uit te brengen over de nieuwe ministeriële regeling baggerspeciestortplaatsen op land.

Aanleiding voor het maken van een nieuwe regeling is de Europese Richtlijn Storten die op 16 juli 1999 bekend is gemaakt en waarin ook voorschriften voor baggerspeciestortplaatsen op land zijn opgenomen. Implementatie van de voorschriften uit deze EG-richtlijn Storten ten aanzien van baggerspeciestortplaatsen op land vindt plaats via de voorgestelde regeling, die uiterlijk op 16 juli 2001 in werking moet treden. In de nieuwe regeling zijn ook de resultaten verwerkt van de evaluatie van de richtlijnen voor de aanleg van baggerspeciestortplaatsen die zijn opgenomen in het beleidsstandpunt Verwijdering Baggerspecie uit 1993. Het rapport van deze evaluatie zal pas later gereed zijn en is dus bij het opstellen van dit advies niet meegenomen.

De ministeriële regeling geldt voor stortplaatsen waar uitsluitend baggerspecie (gebaggerde waterbodem, met uitzondering van baggerspecie zoals genoemd in artikel 1.2 van de regeling) wordt gestort en die is gelegen op land. Uitgangspunt van de ministeriële regeling is het Nederlands bodembeschermingbeleid. Hierbij wordt gestreefd naar een situatie waarbij de kwaliteit van de bodem, inclusief het grondwater, op streefwaarden niveau wordt gehandhaafd en zo nodig hersteld.

Het onderhavige advies gaat in op een aantal aspecten van de nieuwe ministeriële regeling, te weten de voorzieningen en exploitatie van de stortplaats, het urgentieprogramma en het parameterpakket. Het advies is mede gebaseerd op informatie uit de volgende rapporten: 1) Evaluatie criteria baggerspeciestortplaatsen Rijkswaterstaat, dienst weg- en waterbouw (W-DWW-96-119BKH adviesbureau, december 1996), 2) Evaluatie Depotcriteria (Notitie 607 van de Bouwdienst Rijkswaterstaat, januari 1998) alsmede 3) Ontwerpaspecten Speciedepots Deelnota

Isolatie-onderzoek van Speciedepots (WRO-N-98001 van de projectgroep speciedepots, januari 1998).

Voorzieningen en exploitatie van de stortplaats

In de concept-regeling worden alleen eisen gesteld ten aanzien van voorzieningen en exploitatie van de stortplaats als er volgens berekeningen daarvoor aanleiding is (zie artikel 5). De commissie wijst echter nadrukkelijk op zogenaamde 'technische onzekerheden' van deze berekeningen. Zelfs als de modellen waarop de berekeningen gebaseerd zijn betrouwbaar zijn, dan nog is de uitkomst onzeker doordat de inputgegevens (zoals bijvoorbeeld gegevens over de ondergrond) vrijwel altijd een ruime mate van variatie tonen. Daarnaast zijn er de onzekerheden van de toekomst; als gevolg van verzakkingen of bodembewegingen en veranderingen in bodem- en grondwater-gebruik in de omgeving van de stort kunnen de geohydrologische situatie en de eigenschappen van de stort veranderen waardoor dan uitgevoerde berekeningen een heel ander beeld zouden geven. Door deze onzekerheden biedt de uitkomst van de berekeningen slechts een beperkt handvat voor het stellen van eisen ten aanzien van de inrichting van de stortplaats en de controle daarop.

Omdat de commissie geen volledig vertrouwen heeft in berekeningen pleit de commissie er voor om voor iedere stortplaats voor baggerspecie op land een geohydrologisch isolatiesysteem in combinatie met een monitoring systeem verplicht te stellen. Door dit verplicht te stellen zal er automatisch ook meer aandacht worden besteed aan het zoeken naar een ideale natuurlijke locatie voor de stortplaats, bijvoorbeeld op een ondoordringbare kleilaag. Daarnaast adviseert de commissie om bij de aanleg van de stortplaats een onderafdichting te plaatsen die blijft functioneren totdat de specie voldoende is geconsolideerd. Eisen ten aanzien van een afdekkende laag staan voldoende geformuleerd in artikel 32.

De commissie zou verder graag zien dat de controle op het in goede staat houden geldt voor alle isolerende voorzieningen, en niet alleen voor het geohydrologisch isolatiesysteem. Daarom stelt de commissie voor de tekst bij artikel 9 zodanig te wijzigen dat voor iedere isolerende voorziening die is aangebracht, geldt dat deze voorziening in goede staat is en wordt gehouden en dat de voorziening, waar nodig en mogelijk, wordt hersteld of vervangen.

Bij het opzetten van de regeling is rekening gehouden met een aantal algemene uitgangspunten (zie nota van toelichting pagina 7). Als eerste punt staat daarbij genoemd 'Emissie uit de stortplaats minimaliseren door het treffen van IBC maatregelen'. Onder beheersing wordt verstaan dat isolerende voorzieningen in goede staat moeten worden gehouden. Dit komt terug in artikel 9. Daarnaast valt onder beheersing dat de baggerspecie ook terugneembaar moet zijn. Dat dit laatste niet is opgenomen in de concept regeling staat gemotiveerd in de Nota van Toelichting op pagina 8, eerste alinea. De commissie vindt het ten allen tijde van groot belang dat een

eventuele verspreiding van een mogelijke verontreiniging tijdig kan worden opgemerkt, en dat onherstelbare schade kan worden voorkomen. Deze punten worden het best gerealiseerd als er sprake is van terugneembaarheid, waar de commissie dan ook voor pleit, maar zou eventueel ook op een andere nog nader te onderzoeken manier kunnen worden gegarandeerd.

Het urgentieprogramma

Met het interventiepunt (§5) wordt bedoeld het punt waarop een significante verslechtering van de grondwaterkwaliteit wordt geconstateerd waarvan melding moet worden gemaakt aan het bevoegd gezag en waarna een urgentieprogramma moet worden opgezet. De berekening van dit interventiepunt wordt toegelicht in artikel 23, 2de lid. De meetpunten, zoals genoemd in dit artikel, dienen zo gekozen te worden dat tijdig maatregelen kunnen worden getroffen om te voorkomen dat de streefwaarden voor grond en grondwater worden overschreden in het gebied buiten het toelaatbaar beïnvloed gebied (zie artikel 24). De commissie gaat ervan uit dat er beoogd wordt om bij een verslechtering, die minimaal is maar die wel gemeten moet kunnen worden, moet worden ingegrepen. De keuze om een overschrijding van de lokale achtergrondwaarde ter grootte van de streefwaarde te hanteren ziet de commissie vooral als een beleidsmatige keuze, waarin kosten voor monitoring, detecteerbaarheid van overschrijdingen en nadelige milieugevolgen afgewogen zijn. De commissie had graag een inschatting gezien van de kans op het ontstaan van ernstige grondwaterverontreiniging bij het hanteren van het voorgestelde interventie criterium. Naar het oordeel van de commissie zou de kans daarop verwaarloosbaar moeten blijven. De commissie acht het verder nog van belang dat de definities van begrippen als 'interventiepunt', 'toelaatbaar beïnvloed gebied' en 'significante verslechtering' helder geformuleerd worden, hetzij in een aparte paragraaf met definities, hetzij bij de betreffende artikelen.

In de nota (pagina 16, 5de alinea) staat dat, indien een interventiepunt wordt bereikt, het urgentieplan in werking treedt dat in de vergunning is beschreven. In de regeling is echter alleen opgenomen dat een urgentieplan moet worden opgesteld als verslechtering van grondwaterkwaliteit al is veroorzaakt (artikel 28, lid 1). Het is echter wenselijk al bij de vergunningaanvraag een opzet voor een urgentieplan te geven en te laten zien dat het, ook financieel, mogelijk is dit uit te voeren. Ten aanzien van de financiële zekerheid dient nog opgemerkt te worden dat het bedrag zoals genoemd in artikel 29, 2de lid, van f 2,- per ton gestorte afvalstoffen naar onze indruk aan de lage kant is. Alleen als het om een reëel op de praktijk gebaseerd bedrag gaat kan het als zodanig worden opgenomen in de regeling.

Het parameterpakket

In uw adviesaanvraag vraagt u specifiek of het wenselijk is een parameterpakket op te nemen dat moet worden doorberekend bij de vergunningaanvraag en moet worden

onderzocht bij de monitoring. Volgens de commissie is het wel degelijk raadzaam om dit op te nemen in de regeling. Hierbij kunnen de stoffen zoals ook aangegeven in de Nota van toelichting (zie pagina 16, 2de alinea) worden genoemd (metalen, de individuele PAK, chloorbenzenen, HCH en drins) alsook olie en detergents. Indien uit andere informatie bekend is dat bepaalde stoffen niet voorkomen, of in zeer geringe mate, dan kan van opname van deze stoffen in het parameterpakket worden afgezien. Als men verwacht dat er in de te storten specie andere stoffen voorkomen met een (mogelijk) negatief milieueffect dan dienen deze aanvullend te worden meegenomen in het parameterpakket.

Met de meeste hoogachting,
De voorzitter van de
Technische commissie bodembescherming

Ir. W.C. Reij.